

Informacija o aktivnostima Ministarstva kulture na sprovođenju mjera utvrđenih Akcionim planom za realizaciju odluka koje se odnose na područje Kotora usvojenih u Istanbulu u julu 2016. godine, od strane Komiteta UNESCO

Problematika koja se odnosi na Kotor i ubrzanu urbanizaciju kulminirala je na sastanku Komiteta UNESCO u Istanbulu, u julu 2016. godine, kada je Crna Gora strogo opomenuta zbog odnosa prema ovom području. S tim u vezi, iskazana je briga za *univerzalne vrijednosti* UNESCO područja koje su Kotor preporučile za ovaj status.

Komiteta, Odlukom (40 COM 7B.54), zahtijeva od Visoke strane ugovornice da: nastavi aktivnosti u pravcu brzog okončanja postupka imenovanja i sprovođenja Upravljačkog savjeta sa jasnim mandatom obezbjeđenja djelotvorne koordinacije na polju upravljanja; okonča radnje preduzete u odgovoru na preporuke Komiteta svjetske baštine; preduzme na sebe izradu nezavisne Procjene uticaja na baštinu, u skladu sa Smjernicama ICOMOS-a u vezi sa Procjenom uticaja na baštinu za kulturna dobra sa liste Svjetske baštine, za turistički objekat na lokalitetu Glavati - Prčanj za koji je usvojena Lokalna studija lokacije, kao i za sve planirane, odobrene i započete razvojne projekte, kako bi se procijenili njihovi uticaji na Izuzetnu univerzalnu vrijednost kulturnog dobra i njegove karakteristike; podnese rezultate navedenih Procjena uticaja na baštinu Centru za svjetsku baštinu, kako bi bile pregledane od strane savjetodavnih organa, prije preuzimanja bilo kakvih daljih obaveza; podnese Centru za svjetsku baštinu, do 1. decembra 2017. godine, ažurirani izvještaj o stanju zaštite kulturnog dobra i o sprovođenju navedenog, kako bi isti bio razmotren na 42. zasjedanju Komiteta svjetske baštine, u 2018. godini.

Imajući u vidu navedeno, Vlada Crne Gore je donijela Akcioni plan za realizaciju odluka koje se odnose na područje Kotora usvojenih u Istanbulu u julu 2016. godine, od strane Komiteta za svjetsku baštinu UNESCO. Planom su utvrđene teme, ciljevi, rokovi, nosioci, partneri i sredstva.

U odnosu na definisane ciljeve u skladu sa Akcionim planom, izveštavamo :

1. Revizija sistema upravljanja – redefinisane Savjeta za upravljanje i Menadžment plana.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 14. septembra 2017. godine, razriješila prethodni i imenovala novi sastav Savjeta za upravljanje Prirodnim i kulturno-istorijskim područjem Kotora. Budući da je revizija Menadžment plana obaveza Savjeta, u narednom periodu jedna od ključnih obaveza biće izrada novog strateškog dokumenta za upravljanje Područjem.

2. Radionica za izradu HIA

Budući da je radionica regionalnog karaktera i odnosi se na države Jugoistočne Evrope, UNESCO je odložio održavanje navedene radionice zbog unutrašnjih, organizacionih razloga, za februar 2018. godine.

3. Stavljanje van snage postojeće planske dokumentacije na teritoriji Opštine Kotor

Vlada Crne Gore je na sjednici, održanoj 30. marta 2017. godine, donijela Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o prostornom planu posebne namjene za obalno područje Crne Gore, kojom je zabranjena izgradnja u Prirodnom i kulturno-istorijskom području Kotora do usvajanja Prostorno-urbanističkog plana Opštine Kotor. Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o prostornom planu posebne namjene za obalno područje Crne Gore, koja je donijeta na sjednici Vlade 16. novembra 2017. godine, izgradnja u području Kotora dozvoljena je samo za projekte koji se rekonstruišu radi sanacije, održavanja i korišćenja, u okviru postojećih horizontalnih i vertikalnih gabarita i koji su izgrađeni u skladu sa zakonom, izgradnju objekata podzemne komunalne infrastrukture, i u okviru zahvata urbanističkih projekata Stari grad Kotor i Perast.

4. Studija zaštite kulturnih dobara za potrebe Prostornog plana posebne namjene za Obalno područje

Studija je donešena Rješenjem Uprave za zaštitu kulturnih dobara, broj 03-344/2015-27 od 10. jula 2017. godine, kao bazni dokument za zaštitu nasljeđa u okviru Prostornog plana posebne namjene za Obalno područje.

5. Studija zaštite kulturnih dobara za potrebe izrade Prostorno-urbanističkog plana Opštine Kotor

Studija je donešena Rješenjem Uprave za zaštitu kulturnih dobara, broj UP/I 05-191/2017 od 23. novembra 2017. godine, kao osnovni dokument za zaštitu nasljeđa u okviru Prostorno-urbanističkog plana Opštine Kotor.

6. Izrada Prostorno-urbanističkog plana Kotor

Izrada prostorno-urbanističkih planova u skladu sa prethodnim Zakonom o uređenju prostora izgradnji objekata ("Sl. list Crne Gore", br. 51 od 22.08.2008, 40/10, 34/11, 47/11, 35/13, 39/13, 33/14), bila je u nadležnosti lokalnih uprava. Donošenjem bazne Studije zaštite kulturnih dobara za Prostorno-urbanistički plan, stvoreni su uslovi za finalizaciju plana, pa se očekuje da će dokument biti usvojen do kraja naredne godine, što je i rok postavljen važećim Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list Crne Gore", br. 064/17 od 06.10.2017).

7. Izrada HIA za plansku dokumentaciju

Ministarstvo kulture i Arhitektonski fakultet Univerziteta Crne Gore zaključili su ugovor o finansiranju projekta «Izrada Procjene uticaja na baštinu za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora, u skladu sa smjernicama ICOMOS - HIA», broj 01-4055/2 od 23.12.2016. godine. Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 10. novembra 2017. godine, usvojila Dokument „Procjena uticaja na baštinu za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora“. Procjena uticaja na baštinu je rezultat posvećenosti države u cilju rješavanja problematike Kotora, ima ključni značaj za pravilno upravljanje unutar područja, te predstavlja vodeći princip državnim i opštinskim organima za buduće prostorno planiranje i očuvanje baštine. Proces pripreme i same izrade ovog dokumenta, predvodili su međunarodni stručnjaci iz Republike Hrvatske sa referentnim znanjem o očuvanju nasljeđa, pravnom okviru i sistemima urbanističkog planiranja u regionu, uz snažnu podršku priznatih nacionalnih stručnjaka. Tokom procesa, stručni tim je sproveo serijske konsultacije sa nadležnim organima Vlade i lokalne uprave, kao i sa nevladinim organizacijama i građanima. Prije usvajanja, dokument je revidovan od strane nezavisnog eksperta UNESCO sa iskustvom u procesu izrade sličnih dokumenata, čije su sugestije inkorporirane u finalni tekst. Dokument je, nakon usvajanja na nacionalnom nivou, dostavljen UNESCO na mišljenje.

8. / 9. / 10. / 11. Izrada HIA za sljedeće lokalitete: most na Verigama, Glavati Prčanj, Kostanjica i Morinj

U cilju unaprjeđenja sistema upravljanja unutar Područja, Akcionim planom za sprovođenje Programa razvoja kulture u 2017. godini, Ministarstvo kulture je predvidjelo izradu Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno – istorijskog područja Kotora, te je u julu 2017. godine, formiralo radnu grupu koja je za zadatak imala izradu teksta Prijedloga zakona. Cilj predmetnih izmjena i dopuna je preciziranje finansijske odgovornosti svih zainteresovanih strana u sistemu upravljanja ovim područjem, obezbjeđivanje pojedinačne i kolektivne odgovornosti članova organa upravljanja, njihova imenovanja i razrješenja, posebno u odnosu na doprinos procesu, te uvođenje Procjene uticaja na baštinu, kao neophodnog pravnog instrumenta za očuvanje baštine i upravljanje unutar područja, imajući u vidu da u nacionalnom zakonodavstvu, HIA nije prepoznata kao dio pravne procedure. Prijedlogom zakona su prepoznate systemske smjernice za izradu pojedinačnih procjena uticaja na baštinu između ostalog i za most na Verigama, lokalitete Glavati Prčanj, Kostanjicu i Morinj. Na Prijedlog zakona o izmjenama i

dopunama Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno – istorijskog područja Kotora obezbijedena su potrebna mišljenja Sekretarijata za zakonodavstvo i resornih ministarstava. Budući da je prijedlogom novog zakonskog rješenja postavljen okvir djelovanja i utemeljena procedura izrade HIA, očekuje se da će se u narednom periodu pristupiti izradi ove dokumentacije, koja će nakon donošenja takođe biti dostavljena UNESCO na mišljenje i sugestije.

12. Prevod dokumenata Procjene uticaja na baštinu za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora te HIA za sljedeće lokalitete: most na Verigama, Glavati Prčanj, Kostanjica i Morinj

Dokument „Procjena uticaja na baštinu za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora“ preveden je na engleski jezik, i poslat na mišljenje UNESCO od strane Crnogorske nacionalne komisije za UNESCO, kao dio Izvještaja o stanju kulturne baštine prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora. Ostali dokumenti biće prevedeni nakon izrade istih.

Konačno, 30. novembra Crnogorska nacionalna komisija za UNESCO uputila je Centru za svjetsku baštinu Izvještaj o stanju kulturne baštine za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora, upisano 1979. godine na UNESCO Listu svjetske baštine.

Obaveza dostavljanja Izvještaja UNESCO do 01. decembra 2017. godine definisana je Odlukom Komiteta za svjetsku baštinu iz Istanbula 2016. Izvještaj, koji je UNESCO već objavio na svom sajtu, sadrži osam aneksa. Konačan stav UNESCO u odnosu na sprovedene aktivnosti države u prethodnom periodu i u odnosu na cjelokupno stanje u Području biće izrečen na narednom sastanku Komiteta, u julu 2018. godine.